

המלמד

parashatshavua.com

מתכוננים לפרשה

מה בפרשה?

אנו פותחים את החמש האחרון, חמש דברים, המכנה "משנה תורה". בראש חדש שבט, משה רבנו מתחיל את דבריו לעם ישראל ומסיים ביום מותו ב' באדר.

משה רבנו מזכיר לעם ישראל את ציאת מצרים והמסעות ואף מוכיח אותם ברמז על חלק מהחטאים שהיו במסעם במדבר: חטא העגל, בעל פעור, מחלקת קורח ועדתו ועוד. משה רבנו מוסיף ומספר לעם ישראל על מנוי שרי העשרות, החמשים המאות והאלפים שיעזרו למשה לשפט משפט צדק ולהוריד את העמס ממשה.

משה רבנו מזכיר לעם ישראל את בקשתם לשלח מרגלים לרגל את הארץ ואת הענש שקבלו בנודדים במדבר במשך ארבעים שנה. לאחר חטא המרגלים, עם ישראל לא שמע בקול משה וחסאו ב"חטא המעפילים" ונפלו לפני אויביהם.

משה רבנו מזכיר לעם ישראל שעפ"י צווי הקב"ה הם לא נלחמו באדום מואב ועמון אלא ערכו מסעות כבוש רק מסיחון מלך האמורי ומעוג מלך הבשן. השטחים שנכבשו בעבר הירדן המזרחית נתנו לשבט ראובן גד וחצי שבט מנשה.

הפרשה מסתיימת בדברי חזק של משה רבנו ליהושע בן נון שמנה לכבש ולהנחיל את הארץ לבני ישראל ובהבטחה "לא תיראום כי ה' ... הוא הנלחם לכם"

"ותרגנו באהליכם ותאמרו בשנאת ה' אתנו הוציאנו מארץ מצרים..."

"ותשא כל העדה ויבכו העם בלילה ההוא" (במדבר יד,א) אמר רבה אמר ר' יוחנן (אותו היום ערב) **תשעה באב היה** אמר להם הקב"ה אתם בכיתם בניה של חנם ואני קובע לכם בניה לדורות חרב הבית בראשונה (תענית כט.)

דברי סיכום של משה (א, א-כא)

בראש חודש שבט של השנה הארבעים, משה רבנו מדבר אל בני ישראל לפני מותו כדי להכין את עם ישראל לקראת הכניסה לארץ. משה רבינו מזכיר ברמיזה לעם ישראל אירועים חשובים שהתרחשו במדבר שבהם חטא עם ישראל: במדבר - שהכעיסוהו במדבר, שאמרו "מי יתן מותנו במדבר". בערבה - שחטאו בבעל פעור בשטים בערבות מואב, מול סוף - על מה שהמרו בים סוף בבואם לים סוף, שאמרו "המבלי אין קברים במצרים", וכן בנסעם מתוך הים, שנאמר "וימרו על ים בים סוף". בין פארן ובין תפל ולבן. שתפלו על המן שהוא לבן, שאמרו ונפשנו קצה בלחם הקלוקל ועל מה שעשו במדבר פארן ע"י המרגלים: וחצרות. במחלוקתו של קרח. ודי זהב. הוכיחן על העגל, שעשו בשביל רוב זהב שהיה להם

1. הקב"ה ציווה את עם ישראל "רַב לָכֶם שָׁבֶת בְּהָר הַזֶּה" שיצאו מהר סיני לכיוון ארץ ישראל. כמה זמן הליכה רגילה מהר סיני לקדש ברנע שהייתה בכניסה לארץ כנען? (א,ב)

2. הקב"ה עשה נס לעם ישראל ועשו את הדרך מהר סיני לקדש ברנע בשלושה ימים. משה רבינו ביקש עזרה מהקב"ה בגלל התרבותו של עם ישראל בצורה לא טבעית. למה משה רבינו מדמה את עם ישראל? (א,י)

3. משה רבנו ממנה על עם ישראל "שָׂרֵי אֱלֹפִים וְשָׂרֵי מֵאוֹת וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֶשְׂרֵת" איזה תכונות ביקש משה רבנו ואיזה תכונות מצא? (א,יג-טו)

4. תפקידם של השרים "שָׁמַע בֵּין אֲחֵיהֶם וּשְׁפָטָתָם צֶדֶק בֵּין אִישׁ וּבֵין אָחִיו וּבֵין גֵּר" . השלימו את הציווי לשופטים: לא _____ כָּקֵטָן כְּגֹדֶל תִּשְׁמָעוֹן _____ אִישׁ " (א,יז)

תזכורת ליחטא המרגלים' ועונשו (א, כב-מ)

1. משה ממשיך לספר על המסע לארץ ישראל. בפרשת שלח לך קראנו שהקב"ה ציווה את משה רבנו: "שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים וַיֵּתְרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן" ואילו כאן אנו רואים תמונה שונה. מי פונה אל מי כדי לשלוח מרגלים ומדוע? (א,כב)

2. מה פירוש המילה "ויחפרו"? (א,כב-כג)

3. נרגן הוא אדם המוציא דבה. במה מאשימים המרגלים את הקב"ה? השלימו "ה' אֲתָנוּ הוֹצִיאָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּיַד הָאֱמֹרִי" (א,כז)

4. משה רבנו הוכיח את בני ישראל על קבלת לשון הרע על ארץ ישראל. כיצד מתאר משה רבנו את השמירה של הקב"ה על עם ישראל במדבר? (א,לא)

בפרשת שלח לך כתוב: "וַתֵּשֶׂא כָּל הָעֵדָה וַיִּכְבּוּ הָעָם בְּלִילָה הַהוּא (במדבר יד,א) אמר רבה אמר ר' יוחנן (אותו היום ערב) תשעה באב היה אמר להם הקב"ה אתם בכיתם בכיה של חנם ואני קובע לכם בכיה לדורות חרב הבית בראשונה (תענית כט.)

5. מה היה עונשם של בני ישראל על חטא המרגלים: השלימו (א,לה): "אם _____ איש בָּאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה הַדֹּר הָרַע הַזֶּה אֶת _____ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי..."

6. מי יזכה לראות את הארץ? (א,לט)

חטא המעפילים' ועונשו (א, מא-מו)

משה רבנו מזכיר את חטא המעפילים לאחר חטא המרגלים. עם ישראל רצה לכפר על החטא ולמנוע את העונש ולכן מחליטים לעלות בכח לארץ ישראל למרות אזהרת משה רבנו.

1. מי מכה את עם ישראל ולמה הדבר דומה? (א,מד)

*** לאחר חטא המעפילים עם ישראל חוזר לשבת בקדש ברנע ***

מסעות הכיבושים של עם ישראל (ב, א – ג, יא)

משה רבנו עובר לתאר את מסעות עם ישראל מדרום לצפון ובחזרה.

1. מהו המקום הראשון שמגיעים אליו ומדוע הקב"ה אוסר לעם ישראל לכבוש את המקום? (ב,ד-ה)

2. היעד הבא היה מדבר מואב. השלימו מה אומר הקב"ה למשה רבנו: "וַיֹּאמֶר ה' מִלְחָמָה... (ב,ט)

3. מדוע עם ישראל לא יזכה לארץ מואב בנחלה? (ב,ט)

4. כמה זמן נמשכו המסעות של בני ישראל מהיציאה מקדש ברנע? מדוע זמן כ"ב ארוך? (ב,יד)

5. עם ישראל ממשיך במסע ומגיע לארץ בני עמון. מדוע הקב"ה מצווה לא להילחם בהם? (ב,יט)

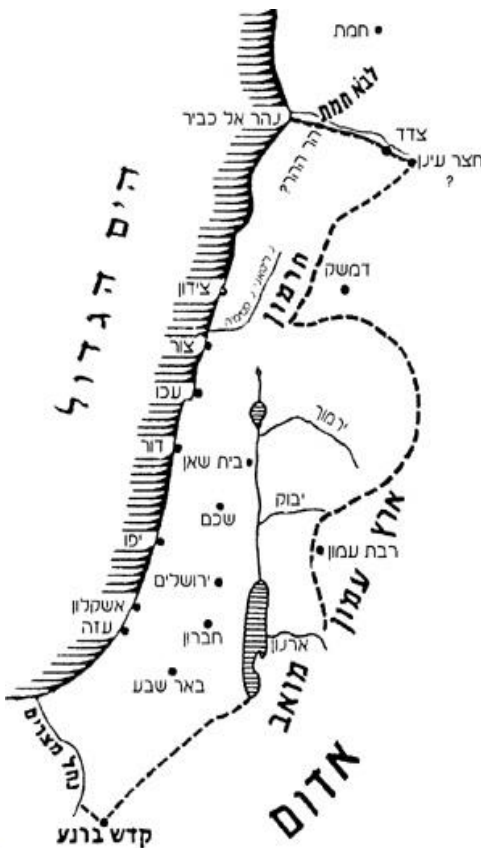
6. את מי הקב"ה מצווה לכבוש? (ב,כד-כה)

7. כיצד עם ישראל מתגרה בסיחון מלך האמורי? מה מבקש ממנו? (ב,כז-כח)

8. מדוע סיחון מסרב להצעתם של עם ישראל? מה המטרה של הקב"ה? (ב,ל)

9. עם ישראל כובש את כל ארצו של סיחון ולא משאיר שריד. עם ישראל ממשיך במסעות. מי יוצא למלחמה מול עם ישראל? (ג,א)

10. עם ישראל כובש את כל ממלכת עוג מלך הבשן. כמה ערים כבשו עם ישראל ומה היה מיוחד בהם? (ג,ד-ה)

המלמד

מתכוננים לפרשה

4

parashatshavua.com

11. התורה מציינת שעוג מלך הבשן נשאר מִיֵּתֶר הָרָפָאִים . הרפאים היו נחשבים אותם אמים, כענקים הנקראים רפאים, על שם שכל הרואה אותם ידיו מתרפות. מה היה גודל מיטתו שהיה תינוק? (אמה שווה בערך חצי מטר) ממה הייתה עשויה המיטה שתוכל להחזיק את עוג? (ג,יא)

ירושת עבר הירדן המזרחי (ג, יב-כ)

1. משה רבנו מזכיר את ירושת שבטי ראובן גד וחצי שבט מנשה מעבר לירדן. מה היה התנאי לירושתם בעבר הירדן המזרחי? (ג,יח-כ)

ההבטחה לכיבוש הארץ (ג, כא-כב)

1. מה מבטיח משה רבנו את יהושע בן נון שמתמנה לכבוש את הארץ ולהנחיל אותה לעם ישראל? (ג,כא)

2. מה הציווי על עם ישראל? (ג,כב)

תפזורת לפרשה

מחסן מילים:

דְּבָרִים, יָם הַמֶּלַח,
דְּלִתִּים וּבְרִיחַ ,
דִּי זָהָב, שְׂרִין,
עֲרֵעַר, עֶרֶשׁ בְּרָזֵל ,
קִדָּשׁ בְּרִנֵּעַ, שְׁנִיר,
תַּפֵּל, אֵיכָה אֲשָׂא,
לֹא תִגְוְרוּ, כְּנָרִית,
עָלָה יָרֵשׁ, וַתִּרְגְּנוּ ,
הָאֲמִים, נַחֵל זָרָד,
אֶרֶץ רַפָּאִים, יְהִצֵּה

ק	ל	א	ת	ג	ו	ר	ו	נ	א
ד	ב	ר	י	מ	ה	מ	ל	ח	ר
ש	ל	ע	ר	ש	ב	ר	ז	ל	צ
ב	ש	ת	פ	ל	ח	ו	ט	ז	ר
ר	ו	ר	י	נ	ש	ק	י	ר	פ
נ	ת	ד	ג	מ	ר	כ	ע	ד	א
ע	ר	ע	ר	י	י	ה	צ	ה	י
ל	ג	ע	ר	מ	נ	ב	ד	ש	מ
ה	נ	נ	כ	א	כ	נ	ר	ת	ס
ר	ו	צ	ה	ה	ב	ה	ז	י	ד
ש	א	י	כ	ה	א	ש	א	ב	ח

תורתך שעשועי

5

א"ת לפדשת השבוע

מאת הרב דוד יפה

עם שפגז בישראל כמו הדבורים (פרק א' פסוק מ"ד)	_____	א
שלל שהשאירו ישראל לעצמם במלחמה עם סיוון (פרק ב' פסוק כ"ה)	_____	ב
ארץ שניתנה למכיר בן מנשה (פרק ג' פסוק ט"ו)	_____	ג
דיבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן (פרק א' פסוק א')	_____	ד
ביטוי לכעסו של ה' כלפי משה (פרק א' פסוק ל"ז)	_____	ה
נתתי בן הגלעד ועד נזל ארץ (פרק ג' פסוק ט"ז)	_____	ו
נזל שעברו ישראל לאזור ארבעים ושמונה שנה במדבר (פרק ב' פסוק י"ד)	_____	ז
מקום מושבו של סיוון מלך האמורי (פרק א' פסוק ד')	_____	ח
כינזו לילדים הקטנים שישאלו זושבו שימותו במדבר (פרק א' פסוק כ"ט)	_____	ט
ינזיל את הארץ לישראל (פרק א' פסוק ל"ז)	_____	י
כמותם היו בני ישראל רבים (פרק א' פסוק י')	_____	יא
לבניו נתן ה' את ער ירושה (פרק ב' פסוק ט')	_____	ב
אסר ה' לצאת נגדם במלחמה (פרק ב' פסוק ט')	_____	ג
זולקה הדרומי של ארץ ישראל (פרק א' פסוק ז')	_____	ד
מלך שהפסיד במלחמה נגד ישראל (פרק ב' פסוק כ"א)	_____	ה
כינזו למיטה (פרק ג' פסוק י"א)	_____	ו
נהר בו מסתתרים גבול ישראל (פרק א' פסוק ז')	_____	ז
האופן שבו צריך לשפוט בדין (פרק א' פסוק ט"ז)	_____	ח
מקום שבו ישבו ישראל זמן רב (פרק א' פסוק מ"ו)	_____	ט
ארץ שניתנה לזעזע שבט מנשה (פרק ג' פסוק י"ג)	_____	י
שני שמות שונים להר זרמון (פרק ג' פסוק ט')	_____	יא
באר אותה משה לכל ישראל לפני כניסתם לארץ (פרק א' פסוק ה')	_____	ב

